

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Allerunderdanigst Indberetning

fra

Krigsministeren

angaaende

de til Gjennemførelsen af Loven af 6te Juli 1867 om Afsløsning af de ved Demarcationslinien om Kjøbenhavn paalagte Indskrænkninger m. m. af Krigsministeriet paa Regjeringens Begnebrusne Foranstaltninger.

Med Allerhøieste Villigelse af 4de Januar 1870 omdeelt blandt Medlemmerne af Rigsdagens 2 Thing.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. P. Schults.

Ullerunderdanigst Indberetning

fra

Krigsministeren

angaaende

de til Gjennemførelsen af Loven af 6te Juli 1867 om Aføs-
ning af de ved Demarcationslinien om Kjøbenhavn paalagte
Indskrænkninger m. m. af Krigsministeriet paa Regjeringens
Vegne trufne Foranstaltninger.

Med Allerhøieste Villigelse af 4de Januar 1870 omdeelt blandt
Medlemmerne af Rigsdagens 2 Thing.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz.

Allerunderdanigst
fra
Krigsministeren.

Til

Kongen.

Efterat Loven af 6te Juli 1867 om Afløsning af de ved Demarcationslinien om Kjøbenhavn paalagte Indskrænkninger samt om Bemyndigelse for Regjeringen til Afhændelse af en Deel af Kjøbenhavns Fæstningsværker paa Sjælland nu i Henhold til den af Deres Majestæt givne allerhøieste Bemyndigelse ved Krigsministeriets Foranstaltning i det Væsentlige er at betragte som gennemført, skal jeg ikke undlade i dybeste Underdanighed at gjøre Deres Majestæt nærmere Rede for de Skridt, Ministeriet i denne Retning har foretaget.

Forinden jeg imidlertid gaaer over til en Fremstilling heraf, tillader jeg mig allerunderdanigst at tilbagefalde i Deres Majestæts Erindring forskjellige forberedende Foranstaltninger m. m., som have tjent Ministeriet som nødvendige Udgangspunkter for den omhandlede Virksomhed.

Under 14de September 1867 nedsattes en Commission, bestaaende af:

Chefen for Ingenieurcorpsen, General Drejer, som Formand,
Departementsdirecteur i Finansministeriet, Conferentsraad
Schovelin og

daværende Departementsdirecteur i Indenrigsministeriet, for
Tiden Directeur for Nationalbanken, Statsraad Pinnemann,
de tvende Sidstnævnte udnævnte henholdsvis af Finansministeriet og
af Indenrigsministeriet. Det overdroges denne Commission at ud-
arbejde et Udkast til den i Lovens § 5 omhandlede Plan for den frem-
tidige Bebyggelse og øvrige Anvendelse af det imellem Kjøbenhavns

Fæstningsværter og Demarcationslinien paa Sjællands Side beliggende Terrain, samt at fremkomme med Forslag til Afholdelse og Fordeling af de Udgifter, der vilde være forbundne med Expropriation til og Anlæg af Veie og Gader i Overensstemmelse med den nævnte § af Loven. Af Kjøbenhavns Communalbestyrelse bleve Borgmester, Etatsraad Ehlers og Borgerrepræsentantskabets Formand, Tømmestermester Kasper udnævnte til at forhandle med Commissionen. Denne indgav som Resultat af sine Forhandlinger under 29de Juli 1868 til Krigsministeriet „Beretning og Forslag“, hvilket sidste, foruden at indeholde en udførlig beskrevet Byggeplan for det omhandlede Terrains Vedkommende tillige omfattede følgende Punkter med Hensyn til Afholdelsen og Fordelingen af de fornævnte Udgifter samt til Tidspunktet for Expropriationen og for Anlægenes Udførelse, nemlig:

1. „Staten tilveiebringer, om fornødent ved Expropriation, hele det til de nye Veie, Gader og Torve fornødne Areal, forsaavidt dette ikke allerede tilhører Kommunen, hvorimod denne overtager Afholdelsen af samtlige øvrige Udgifter ved Anlægget og Vedligeholdelsen af de ved Planen fastsatte Communicationer, dog selvfølgelig med den ved den bestaaende Lovgivning hjemlede Regres til Eierne af de tilstødende Grundstykker. Forsaavidt nu eksisterende Veistykker kunne aflægges i Anledning af nye Gadeanlæg eller deslige, hvis Arealer betales af Staten, tilfalde de denne.“
2. „Expropriationen til Gader og Torve finder Sted strax, efterat Bebyggelsesplanen har erholdt allerhøieste Stadfæstelse, og forinden der strides til den ved Lovens § 2 paabudte Taxation af Grundenes Værdiforhøielse.“
3. „Naar en privat Eier, hvis Grund støder op til en af de paa Planen projecterede Gader (eller Torve), efter at have erhvervet Byggefrihed, agter at benytte denne til Opførelse af Bygninger paa Grunden, og i dette Viemød fremsætter Forlangende om at erholde Weiadgang fra Byggestedet til en allerede eksisterende Gade eller Wei, skal Kommunen være forpligtet til inden Forløbet af 1½ Aar at fuldføre Anlægget af den for at tilveiebringe saadan Afgang fornødne Deel af den paagjældende, ifølge den stadfæstede Plan projecterede Gade (eller offentlige Plads). Saadant Gade=

anlæg kan dog foreløbig indskrænkes til Tilveiebringelse af chausseret Kjørebane og Fortog, dannet af Muurbrokker eller deslige, hvorhos Communen samtidig har at drage Omsorg for hæderig Vandafledning fra Veistrækningen. Om et saadant foreløbigt Gadeanlæg skal udføres i den ene eller den anden Retning af den vedtagne Gadelinie, afgjøres af Communen."

4. „Omlægningen af Vesterfarimagssvejs krumme Stykke indtil Lade-
gaardsveien skal fuldføres af Communen inden 1 Aar, efterat
Udfaldet af Taxationen af Værdiforhøielsen for de tilgrændsende
Eiendomme er blevet bekjendtgjort." —

Efterat det fra Commissionen saaledes fremkomne Forslag i det Hele var blevet tiltraadt af Communalbestyrelsen, navnlig ogsaa for de Punkters Vedkommende, om hvilke Communens Delegerede havde faaet Fuldmagt til at forhandle, nemlig Afholdelsen og Fordelingen af de oftmeldte Udgifter, tillod jeg mig under 28de October f. A. at indgive en allerunderdanigst Forestilling, der gik ud paa, at den Plan, som Commissionen havde udarbejdet for Bebyggelsen m. v. af det paagjældende Terrain, maatte erholde Deres Majestæts allerhøieste Stadfæstelse, dog saaledes, at den Udbidelse af Østerbrogade nær Sortedamøse, der omhandlede i Commissionens Beretning, ikke skulde bringes til Udførelse, medmindre Kjøbenhavns Commune erklærede sig villig til at udrede Halvdelen af de derved foranledigede Expropriationsudgifter. Jeg anholdt derhos om allernaadigst at maatte blive bemyndiget til paa Regjeringens Vegne og efter Samraad med Deres Majestæts Finansminister og Indenrigsminister at foretage det Fornødne til den videre Gjennemførelse af den omhandlede Lov af 6te Juli 1867.

Med allerhøieste Resolution af 30te October 1868 behagede det Deres Majestæt allernaadigst at bifalde denne Forestilling.

Lovens videre Gjennemførelse deler sig væsentlig i 3 Hovedgrupper, nemlig:

- I. Expropriationen af private Grunde til Vej- og Gadeanlæg. (Lovens § 5).
- II. Taxationen af de private Grundes Værdiforhøielse ved de dem hidtil paahvilende Demarcationsindskrænkningers Afløsning. (Lovens §§ 1 og 2).
- III. Overdragelsen til Kjøbenhavns Commune af en Deel af Fæstningsterrainet m. m. (Lovens § 8 ifr. § 4).

Den efterfølgende Fremstilling vil særskilt omtale enhver af disse Grupper.

I.

Expropriationen af private Grunde til Vej- og Gadeanlæg (Lovens § 5) og forskjellige i Forbindelse med dette Anlæg staaende, forberedende Foranstaltninger.

Lovens § 5 berettiger Regjeringen til for Statens Regning at expropriere private Grunde til de Vej- og Gadeanlæg, der ere fastsatte i den af Deres Majestæt allerhoiſt stadfæstede Plan, og de ved disse Anlæg beliggende Grundstykker, der maatte behøves for at tilvejebringe en regelmæssig Bebyggelse. Efterat Regjeringen i Henhold til den saaledes givne Bemyndigelse ligeoverfor Kommunen havde forpligtet sig til at tilvejebringe hele det til de nye Veie og Gader m. m. fornødne Areal paa den foranførte Maade, traf man de videre Forberedelser til Expropriationen.

Ifølge Lovens § 5 skulde der ved Bestemmelsen af Erstatningen for denne Expropriation forholdes efter de i Bygningsloven af 17de Marts 1856 § 27 og Lov af 14de Decbr. 1857 om Gader m. m. i Kjøbenhavn § 10 nærmere indeholdte Regler. Det blev i denne Retning ved Dereenskomst imellem Indenrigsministeriet og Krigsministeriet besluttet, at den ved sidstnævnte Lovbestemmelse anordnede Commission uden særligt Mandat skulde sammentræde i det ovennævnte Niemed. Da imidlertid et af denne Commissions hidtidige Medlemmer befandt sig at være Eier af et paa Expropriationsarealet beliggende Grundstykke og saaledes selv vilde blive Skadelidende, ansaae Indenrigsministeriet det rigtigst, at han udtraadte og erstattedes med et nyvalgt Medlem. Et andet af Commissions Medlemmer maatte paa Grund af loblig Forfald, der indtraadte, førend Commissionen endnu havde holdt sit første Taxations-

møde, ligeledes erstattes med et nyt Medlem. Commissionens endelige Sammensætning blev herefter følgende:

Gärtner ved de offentlige haver, Statsraad R. Rothe,	} udnævnte af In-
Slotsforvalter, Kammerraad J. E. Zeltner,	
Tømmermester A. Alpers,	} udnævnte af den Kongelige Landsover-
Architect N. P. E. Hølsøe,	

hvorhos det var overdraget Departementsdirecteur i Indenrigsministeriet, Conferentsraad E. P. Varsen, at indtræde som Opmand. Til paa Regjeringens Vegne at varetage det Fornødne med Hensyn til den omhandlede Expropriation bestilledes forhenværende Chausséedirecteur i Hertugdømmet Slesvig, Oberst E. Dinesen, som Krigsministeriets Delegerede.

At Krigsministeriet saaledes satte en uafhængig stillet Myndighed i Spidsen for Expropriationen istedetfor at paalægge Ingenieurcorpsset at varetage det i denne Retning Fornødne, hidrørte deels fra den Omstændighed, at Demarcationstrangen ved Loven af 6te Juli 1867 har erholdt Charakteren af en Beskatningsvang, deels fra Hensynet til, at Ingenieurcorpsets øvrige Virksomhed ikke vilde gjøre det muligt for det med tilbørlig Hurtighed at fremme det foromhandlede Hverv, medmindre det erholdt udenfra tilkaldt Bistand.

Under 6te Januar 1869 anmodede Ministeriet Kjøbenhavns Magistrat om at foranstalte Eierne af de Grunde, der i Overensstemmelse med den allerhøiest stadfæstede Byggeplan skulde exproprieres til Anlæg af Gader og Veie, underrettede om, at en saadan Expropriation nu vilde finde Sted for de paagjældende Arealers Vedkommende, samt at disse i det nævnte Viemed vilde blive tagne i Besiddelse og Eie af Staten den 1ste November 1869. Tillige anmodede man Magistraten om at henlede Eiernes Opmærksomhed paa, at der som Følge af Foranstaaende ikke ved Erstatningens Ansættelse vilde kunne tages noget Hensyn til de Leiemaal, der ifølge de bestaaende Contracter lovlig vilde kunne opfiges inden nysansførte Afstaafsesdag. Ministeriet traf dernæst Foranstaltning til Udskiftningen af det nye Ve- og Gadenet og satte Expropriationscommissionen i Besiddelse af alle Oplysninger, der vare nødvendige, for at den kunde fyldestgjøre sit Hverv. I sidstnævnte Retning skal jeg her indskrænke mig til at dvæle ved et enkelt Forhold, der særlig maatte blive Gjenstand for en omhyggelig Undersøgelse.

Iblandt de Bygninger, der forefandtes paa Demarcationsterrainet, var der en ikke ringe Deel, hvis Opførelse i sin Tid var gjort afhængig af den Betingelse, at de skulde bortryddes uden Erstatning, naar det af Krigsbestyrelsen maatte blive forlangt. De af disse Bygninger, der vare beliggende paa Expropriationsarealet, kunde saaledes nu fordres fjernede uden foregaaende Expropriation, hvilket ligeledes maatte gjælde med Hensyn til saadanne Bygninger paa bemeldte Areal, der vare opførte uden iforveien indhentet Tilladelse fra Krigsbestyrelsen, altsaa uden tilbørlig Hjemmel. For at opnaae behørig Klarhed med Hensyn til disse Forhold fandt Ministeriet det fornødent ved Ingenieurcorpsset at lade foretage et almindeligt Efterhyn af de paa Demarcationsterrainet staaende Bygninger, og man anmodede derfor under 2den Februar d. A. Kjøbenhavns Magistrat om ved en offentlig Bekjendtgørelse at varøle de paagjældende Eiere om, at et saadant Efterhyn vilde finde Sted. I den af Magistraten herom udstedte Bekjendtgørelse bleve vedkommende Eiere tillige efter Krigsministeriets Begjæring opfordrede til for det Tilfælde, at de maatte formene at have nogen, Ingenieurcorpsset ubekjendt Hjemmel for Opførelsen af en Bygning eller Bygningsdeel, da ved Efterhynet at fremføre og beviisliggjøre sliq Hjemmel, for at herved en Indskriden i Medfør af Pl. af 13de October 1824 mulig kunde forebygges.

Paa Grundlag af de ved Efterhynet tilveiebragte Data og de af Ingenieurcorpsset iøvrigt meddeelte Oplysninger lod Ministeriet Eierne af de paa Expropriationsterrainet beliggende Bygningsobjecter, hvis Opførelse skjønnedes ikke at være tilbørlig hjemlet, i April Maaned d. A. paa lovformelig Maade opfordre til inden 6 Uger fra Opfordringens Datum at foranstalte de paagjældende Bygningsobjecter bortryddede. Det blev dog samtidig tilkjendegivet dem, at Ingenieurcorpsset var bemyndiget til efter nærmere Begjæring betingelsesviis at indrømme en Henstand med Bortrydningen indtil Udgangen af October Maaned s. A. I Overensstemmelse hermed er der mod de Eiere, der have siddet det næsnævnte Paabud overhørigt uden paa antydet Maade at have erhvervet yderligere Henstand med Bortrydningen, gjort Ansvar gjældende ved Domstolene. Eierne af saadanne Bygninger paa Expropriationsterrainet, der vare opførte med vedkommende Mili-

tairmyndigheds Tilladelse, men paa Betingelse af, at de paa Krigsbestyrelsens Forlangende — uden Hensyn til Anledningen — skulde bortryddes uden Erstatning, blev der samtidig med foranførte Tilfjendegivelse givet Paalæg om at foranstalte bemeldte Bygninger fjernede senest inden Udgangen af October Maaned d. A.

Ihvorvel en Fremstilling af de Skridt, der fra Krigsbestyrelsens Side bleve foretagne med Hensyn til de Bygninger paa Demarcationsterrainet, der vare beliggende **udenfor** Expropriationsarealerne, ikke ligefrem vedrører Gjennemførelsen af Lovens § 5 i andre Henseender, end forsaavidt derved et af Taxationsobjecterne, nemlig den almindelige Værdi af Eiendom paa dette Terrain, væsentlig betinges, har jeg dog paa Grund af dette Spørgsmaals nøie Sammenhæng med det nysomhandlede troet det rigtigst her allerunderdanigst at meddele Oplysning ogsaa om de Bestemmelser, som man efter det foretagne Efterhyn fandt sig foranlediget til at træffe i Henseende til deslige Bygninger.

Da Ministeriet efter en nøie Overveielse af dette Forholds hele Bestaffenhed troede ved Behandlingen heraf at burde følge saa lempelig en Fremgangsmaade som muligt, besluttede man sig til kun at foretage Skridt med Hensyn til de fra en nyere Tid, navnlig fra Tiden efter Emanationen af Pl. af 13de Octbr. 1824, hidrørende Bygninger, som enten maatte ansees uhjemlede, eller som ifølge den for Opførelsen stillede Betingelse kunde kræves nedrevne af andre Hensyn end reent militaire. For de Bygningers Vedkommende, som maatte antages uden Tilladelse at være blevne opførte eller i betydeligere Grad forandrede i Tidsrummet fra 1824 omtrent til 1850, i hvilket Aar Ministeriet havde udtalt, at man af Hensyn til Forsvaret ubetinget maatte overholde, at der ikke opførtes Bygninger paa det nuværende Demarcationsterrain, blev det derfor tilfjendegivet Cierne, at Krigsbestyrelsen maatte forbeholde sig at forlange disse Bygningsobjecter fjernede, forsaavidt man i Fremtiden maatte finde Anledning til et saadant Skridt. Saadanne Bygninger eller betydeligere Bygningsforandringer, som uden Tilladelse vare opførte eller foretagne omtrent efter 1850, som oftest af Eiendommene nuværende Ciere, bleve de Paagjældende opfordrede til at foranstalte borttage inden den 1ste Juli 1872, forsaavidt Demarcations-

indskrænkningen for Matriculnummeret eller en de vedkommende Bygninger indbefattende Parcel deraf ikke blev afløst inden dette Tidspunkt. En færlig Klasse dannede endelig ogsaa paa dette Terrain de Bygninger, der — hovedsagenlig efter 1850 — vare opførte ifølge erhvervet Tilladelse, til hvilken der var knyttet den Betingelse, at de uden Erstatning skulde nedrives, naar det af Krigsbestyrelsen maatte forlanges; Eierne af saadanne Bygninger erholdt Tilskjendegivelse om, at de maatte være forberedte paa, at Krigsbestyrelsen vilde nægte sit Samtykke til Bygningernes Hensaaen udover Aaret 1875 i Tilfælde af, at de ikke til den Tid havde indløst Byggefriheden.

Efter saaledes at have givet en Udsigt over de i Forbindelse med Expropriationen staaende, almindelige Forhold skal jeg allerunderdanigst tillade mig at omtale forskjellige i Lovens § 5 samt i den allerhøiest approberede Bebyggelsesplan omhandlede Enkeltheder af meer eller mindre indgribende Betydning.

Den i den nævnte § indeholdte Bestemmelse om, at Erstatningen for de foretagne Expropriationer saavidt muligt skulde søges ydet ved passende Magelæg, er blevet efterlevet, hvor Leilighed dertil gaves. Da det derhos havde viist sig, at Grændserne imellem Statens og Communens Grunde i enkelte af de ved Planen anordnede Byggefirkanter vare meget uregelmæssige, ansaae man det af Hensyn til Arealernes fremtidige Anvendelse som Byggegrunde hensigtsmæssigt ved Forhandling med Kommunen at tilveiebringe en her til sigtende passende Grændseregulering.

I Planen (Commissionens Beretning under I. a.) er det med Hensyn til den nye Gade Nr. 1 forudsat, at det sjællandske Jernbaneselskab vilde overtage de med en Forøgelse af denne Gades Brede fra 30 til 40 Alen forbundne større Udgifter ved Expropriationen. Om en egentlig Expropriation af private Grundstykker til denne Gade er der nu vel som Følge af, at den udelukkende strækker sig over Arealer, der enten vare Statens eller Jernbaneselskabets Eiendom, ikke blevet Spørgsmaal; men Selskabet har givet Tilsagn om uden Godtgjørelse at afgive det i det ommeldte Niemed fornødne Areal af de det tilhørende Grundstykker, imod at Staten paa sin Side har forpligtet sig til ligeledes uden Godtgjørelse at overlade de til Gadeudvidelsen nødvendige Dele af Statens Terrain.

Forfaavidt Planen paa en vis Maade lader det uafgjort (Commissions Beretning under I. d. Num. 1), hvorvidt Vesterfarimagssvei skal forlænges paa den anden Side af Nørrebrogade, indtil den støder til den projecterede Forlængelse af Gothersgade, eller ikke, og hvorvidt som Følge heraf det straa Stykke af Farimagssveien, der nu fører fra Nørrebroes Allé til henimod Indkjørselen til Kommunehospitalet, efter Omstændighederne skal nedlægges eller forblive uforandret, skal Ministeriet bemærke, at man har troet at burde bestemme sig for det førstnævnte Alternativ. Den Erstatning, der for Tab af Facade er tilstaaet Eieren af den til det nævnte Stykke af Farimagssveien stødende Grund, vil imidlertid først komme til Udbetaling, saasnart Kommunen er freeden til at afslægge dette Veistykke.

Da den Betingelse, af hvilken jeg i min allerunderdanigste Forestilling af 28de October f. A. tillod mig at gjøre Forslaget til en Udvidelse af Østerbrogade nær Sortedamssø afhængigt, nemlig at Kommunen skulde erklære sig villig til at udrede Halvdelen af de af en saadan Udvidelse flydende Expropriationsudgifter, ikke er opfyldt, idet Kommunen ikke har givet noget Tilsagn i denne Retning, er det paa gjældende Terrain ikke blevet Gjenstand for Expropriation.

Om Udfaldet af den foretagne Expropriation indsendte Krigsministeriets Delegerede under 16de October d. A. en Beretning, hvoraf det fremgik, at Erstatningssummerne androge et samlet Beløb af 57,390 Rd. 58½ f., derunder indbefattet den Sum, der, ifølge hvad der ovenfor er berørt, i sin Tid vil blive at udbetale som Erstatning til Eieren af den Grund, der er beliggende ved det til Nedlæggelse bestemte Stykke af Farimagssveien ved Nørrebrogade. Den nævnte Totaludgift vil dog blive formindsket — foruden med den eventuelle Nedbrydningsværdi af 3 ubetydelige Bygninger, som Staten i Medfør af § 10 af Loven af 14de Decbr. 1857 har maattet overtage — med et Beløb af 419 Rd. 85 f., som udredes til Statskassen af 2 Eiere som yderligere Godtgjørelse for Grunde, der ere blevne dem overladte ved Mageffikse, idet de af Staten derved modtagne private Grundstykker ifølge senere erhvervede Oplysninger visle sig at være af et noget mindre Fladeindhold, end de oprindelig forhaandenværende Data gave Anledning til at antage.

Forinden jeg forlader Behandlingen af dette Affnit, skal jeg

endnu allerunderdanigst tilføie, at forskjellige Ciere af Grunde paa Expropriationsterrainet til Ministeriet have indgivet Begjæringer om Henstand udover den 1ste November d. A. med Bortryddelsen af de paa de exproprierede Grunde staaende Bygninger. Den største Deel af de saaledes fremkomne Andragender har Ministeriet troet med Kjøbenhavns Magistrats Samtykke at kunne bevilge, dog imod at Udbetalingen af de vedkommende Erstatningssummers fulde Beløb i de Tilfælde, der ere af væsentligere Betydning, er udsat, indtil Ryddeliggjørelsen har fundet Sted. Denne kan Ministeriet dog for de saaledes resterende Bygningers Vedkommende fordre fuldstændig udført senest til den 1ste Mai 1870. Afleveringen til Communen af det til Gader og Veie exproprierede Terrain, der efter den tidligere af Ministeriet trufne, foreløbige Bestemmelse skulde være foregaaet strax efter 1ste November d. A., vil saaledes med Undtagelse af den til Rectificationen af Vesterfarimagsvai exproprierede Strækning, der alt under 20de November d. A. er afleveret, først senere finde Sted.

II.

Tagationen af de private Grundes Værdiforhøielse ved de dem hidtil paahvilende Demarcationsindskrænkningers Afløsning (Lovens § 2 jfr. § 1.)

Da det maatte ansees rigtigst, at den i Lovens § 2 omhandlede Tagationscommission, hvis Hverv skulde bestaae i at tagere den Værdiforhøielse, som enhver af de private Grunde paa det i § 1 nævnte Demarcationsterrain vilde erholde ved Afløsningen af de derpaa hvilende Indskrænkninger, kom til at træde i Virksomhed omtrent samtidig med den i det Foregaaende berørte, i Lovens § 5 omhandlede Tagationscommission, foretog Krigsministeriet henimod Udgangen af forrige Aar de fornødne Skridt til Nedsættelse af førstnævnte Commission. Den kom til at bestaae af følgende Medlemmer:

Oberst C. Dørfen, Formand,	} bestikkede af Regjeringen,
Statsraad R. Rothe,	
Kammerraad J. L. Zeltner	
Raadmand F. C. Bülow, bestikket af Kjøbenhavns Magistrat,	
Tømmermester F. Thymann, bestikket af Kjøbenhavns Borgerrepræsentantskab.	

Efterat Commissionen i Overensstemmelse med de i Loven inde-

holdte Forfkrifter havde udført det den overdragne Hverv, indsendte dens Formand under 28de October d. A. til Ministeriet en Beretning, hvoraf det fremgik, at samtlige paagjældende Eiendommers Værdiforhøielse var taxeret til en Sum af i det Hele 3,774,070 Rd. Heraf saldt dog omtrent 717,000 Rd. paa Arealer, henhørende til saadanne offentlige Institutioner, der i Medfør af Lovens § 2, sidste Stykke, ere fritagne for at erlægge Vederlaget for Byggefriheden, saalange de paagjældende Grunde benyttes i Overensstemmelse med Institutionernes Formaal. Ved en i den Berlingske Tidende indrykket Bekjendtgjørelse fra Krigsministeriet af 1ste November d. A. blev det Fornødne angaaende den for hver enkelt Eiendom taxerede Værdiforhøielse bragt til offentlig Kundskab. Bekjendtgjørelsen indeholdt tillige en Udtalelse om, at Forlangender om Afløsning af Indskrænkningerne vilde være at indgive til Krigsministeriet, og angav de nærmere Regler for den Fremgangsmaade, der ved Indsendelsen af deslige Begjæringer vilde blive at følge fra de paagjældende Eieres Side.

III.

Overdragelsen til Kjøbenhavns Commune af en Deel af Fæstningsterrainet m. m. (Lovens § 8 ifr. § 4.)

Lovens § 8 bemhyndiger Regjeringen til paa saadanne Vilkaar, som findes antagelige for Statskassen, og saafremt endelig Overenskomst er truffen inden 1 Aar efter Fæsttættelsen af den i § 5 omhandlede Plan, at overdrage til Kjøbenhavns Commune hele den Staten tilhørende Grund, som ligger mellem Demarcationslinien og Voldgaden paa Sjællands Side fra Østerport til Rallebodstrand, men med Fradrag af det i § 4 omhandlede Areal, der skal kunne afstaaes til Universitetet til Anlæg af en botanisk Have og et astronomisk Observatorium mod Vederlag i den nuværende botaniske Haves Grund. For at forberede denne Overdragelse til Kommunen blev der under 4de Januar 1869 af Krigsministeriet beklædt en Commission, sammensat paa lignende Maade som den, der havde tilveiebragt Udcast til den allerhøiest stadfæstede Byggeplan, og bestaaende af:

Chefen for Ingenieurcorpsen, General Dreher, som Formand, daværende Departementsdirecteur i Indenrigsministeriet, Etatsraad Pinnemann,

Chefen for Finantsministeriets Secretariat, Etatsraad Revh,

de tvende Sidstnævnte designerede henholdsvis af Indenrigsministeriet og af Finantsministeriet. Til paa Communens Begne at forhandle med denne Commission delegerede Magistraten Borgmestrene, Statsraad Gammeltoft og Statsraad Ehlers, medens Borgerrepræsentantskabet i samme Niemed valgte sin Formand, Kommermester Rahser, Høiesteretsadvocat Heinrichsen og Proprietair Wollhagen.

Commissionen indsendte under 21de Juni d. A. til Krigsministeriet en Beretning om Udfaldet af de med Communens Delegerede indtil da stedfundne Forhandlinger, hvilke udelukkende havde dreiet sig om Afhændelsen af den paaagjældende Grund for en bestemt Kjøbesum (det i Lovens § 8 nævnte første Alternativ). Forhandlingerne herom bleve fortsatte, efterat jeg paa Regjeringens Begne efter Samraad med Indenrigsministeren og Finantsministeren gjentagne Gange havde havt Leilighed til at meddele Commissionen nærmere Instruction med Hensyn til det Standpunkt, Regjeringen troede at burde have, og de Indrømmelser, der vilde kunne gøres ligeoverfor Communens Delegerede.

Uden her at gaae ind paa Enkelthederne af disse Forhandlinger troer jeg dog at burde nærmere allerunderdanigst omtale, hvorledes den Kjøbesum, som Regjeringen fordrede erlagt af Kommunen, blev beregnet.

Communens Delegerede havde under Forhandlingerne stillet det Forlangende, at endeel af Statskassen til Kommunen hidtil aarlig hdede Tilskud, til Beløb ialt omtr. 46,000 Rd., paa sædvanlig Maade skulde capitaliseres og bringes til Afdrag i Kjøbesummen. Regjeringen erklærede at maatte gjøre dette Spørgsmaal til Gjenstand for en selvständig Underhandling, for at man efter en nøiere Undersøgelse af de paaagjældende Ydelser kunde danne sig en bestemt Anskuelse om disses Bestaaffenhed og om den Maade, hvorpaa de vilde kunne afløses. Udfaldet af Undersøgelsen var, at den største Deel af Ydelserne, nemlig til Beløb 33,652 Rd., befandtes egnet til at afløses ved Capitalisering paa sædvanlig Maade, hvorimod Regjeringen med Hensyn til de øvrige, til Beløb af 12,177 Rd., efter deres Bestaaffenhed kun kunde indrømme Afløsning ved Capitalisering efter en mindre Maalestof. Idet man derfor erklærede at kunne gaae ind paa en Afløsning af de nævnte Ydelser (efter en Rentefod af 5 pCt.), saaledes at de 33,652 Rd.

capitaliseredes ved Multiplication med 20, de 12,177 Rd. ved Multiplication med 10, blev Afsløsningssummens Størrelse derved ialt 794,800 Rd., og Regjeringen indvilgede da i, at dette Beløb maatte afgaae i den eventuelle Kjøbesum.

Hele det Areal, som var Gjenstand for Overdragelse til Kommunen, blev beregnet til 2,358,300 □ Alen (deraf Vandareal 715,600 □ Alen), hvoraf der til Gader, Torve, Parkanlæg m. v. ansloges at ville medgaae 1,014,500 □ Alen. Af det Areal, som herefter blev tilbage til Bebyggelse, nemlig 1,343,800 □ Alen, beregnedes 1,178,500 □ Alen at kunne sættes til en Værdi af 5 Rd. for hver □ Alen, medens Resten, 165,300 □ Alen, paa Grund af, at der ved Fæstningsværkernes Sløisning vilde komme til at mangle Jord til de Grave, som sidstnævnte Areal indbefatter, kun blev ansat til en Værdi af 1 Rd. for hver □ Alen. Den hele Værdiansættelse udgjorde efter denne Beregning ialt 6,057,800 Rd. Til Byggearealernes Forberedelse, navnlig til Expropriationer, Sløisninger, Brolægning, Kloaker og Afsløb, paaregnedes der at ville medgaae 1,830,000 Rd. Ved Fradrag af denne Sum saavel som af et Beløb af 50,000 Rd., som Regjeringen erklærede sig rede til for den forbeholdte Brugsret af nogle Grunde at lade afgaae i den fornævnte Værdiansættelse af 6,057,800 Rd., blev denne saaledes nedbragt til 4,177,800 Rd. Idet den Arrække, der forudsattes at ville hengaae, inden det paagjældende Areal blev fuldstændig bebygget, beregnedes til 70 Aar, og Arealet tænktes realiseret i lige store aarlige Rater i nyssnævnte Tidsrum, kom den Kjøbesum, der svarede til den forudsatte Nettoindtægt, efter en Renteberegning med 5 pCt. til at udgjøre omtr. 1,154,000 Rd. Da nu Regjeringen, efter hvad jeg ovenfor allerunderdanigst har oplyst, havde indrømmet at ville lade de der omhandlede Tydelser til Kommunen afløse med en Capital af 794,800 Rd., blev der som contant Kjøbesum at erlægge Forskjellen imellem de to nævnte Summer, altsaa et Beløb af 359,200 Rd. eller afrundet 360,000 Rd.

Endstjøndt der ved den saaledes stedfundne Vurdering af Terrainet meget rundelig var taget Hensyn til Byggearealernes gode Forberedelse, maa man dog indrømme, at hele den opstillede Beregning væsentlig kun er at betragte som veiledende. I Betragtning heraf

tog Regjeringen ikke i Betænkning for at lette Sagens Gjennemførelse yderligere at komme Communen imøde ved at tillade en Afbetaling af den contante Kjøbesum i 10 Aar og saaledes, at Communen fritoges for at svare Renter af denne Sum.

Contracten om Overdragelsen til Communen af Fæstningsterrainet for en Kjøbesum af den nysnævnte Størrelse blev dernæst, efterat Sagen havde været forelagt Borgerrepræsentantskabet, den 29de October d. A., altsaa samme Dag, som Terminen for den ved Lovens § 8 givne Bemyndigelse udløb, afsluttet imellem undertegnede Krigsminister paa Regjeringens Vegne og Etatsraad, Borgmester Gammeltoft paa Communens Vegne. Denne Contract har jeg tidligere allerunderdanigst tilladt mig at forelægge Deres Majestæt.

Forinden jeg afslutter denne Fremstilling angaaende Salget af Fæstningsværkerne, skal jeg endnu oplyse, at den ovenomhandlede Commission efter Regjeringens Paalæg ogsaa havde gjort det i Lovens § 8 paaopgegede andet Alternativ i Henseende til Betingelserne for Overdragelsen af Fæstningsarealet til Communen til Gjenstand for Forhandlinger med dennes Delegerede. Disse Forhandlinger, der havde fremkaldt 2 Forslag fra Commissionen, nemlig henholdsvis fra dens Fleertal og dens Mindretal, foranledigede vel Regjeringen til at meddele Commissionen yderligere Instruction angaaende de Skridt, der videre vilde være at foretage, men erholdt iøvrigt ingen praktisk Betydning, da Afhændelsen imidlertid kom istand ad den oprindelig betraadte Vej, nemlig det i Lovens § 8 nævnte principale Alternativ.

Sluttelig skal jeg tilføje, at Forhandlingerne om Overdragelsen til Universitetet af det i Lovens § 4 omhandlede Areal fra Regjeringens Side føres af den samme Commission, som har underhandlet med Communens Delegerede, og fra Universitetets Side af 2 af dets Professore, men disse Forhandlinger ere endnu ikke tilendebragte.

Afsæet fra de saaledes endnu svævende Forhandlinger med Universitetet og fra den Omstændighed, at de til Vej- og Gadeanlæg ex-

proprierede, private Grunde, ifølge hvad jeg ovenfor allerunderdanigst har oplyst, endnu ikke ere formelig afleverede til Communen, er Loven af 6te Juli 1867 saaledes i det Hele fra Regjeringens Side at betragte som gennemført. Dog troer jeg i saa Henseende at burde tilføie, at den Plan, som det i Henhold til Lovens § 8 tilkommer Kjøbenhavns Communalbestyrelse at udarbejde for Debyggelsen af det af Communen ved Contracten af 29de October d. A. erhvervede Terrain, i Medfør af den nævnte § vil blive at forelægge Deres Majestæt til allerhøieste Stadfæstelse.

Kjøbenhavn, i Krigsministeriet, den 29de December 1869.

Allerunderdanigst

W. Raasloff.

C. Axel Nielsen.